

Inserati se sprejemajo in velja trisopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
16 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopis

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravištvu (administracija) in ekspedicija na Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " "
za četrt leta . . . 2 " "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 pr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Bregu hišna števil. 190.

Izhaja potrikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Jugoslovansko bojišče.

Dalje ko boj traja, bolj se kaže, kako debelo se Turki lažejo in za njimi vsi „turški“ listi, ki turška poročila o zmagah s posebnim veseljem prinašajo. Priprave, s katerimi se take laži kujejo, morajo res velikanske biti. Ali vse to ne pomaga Turkom prav nič, dogodbe se vršé svojo pot naprej in vsa turška poročila srbskih zmag ne morejo premeniti v kaj drugega.

Zmagovalni krik turčinov na Dunaji in v Peštu ni mogel biti huje moten, nego s poročilom, da so Črnogorci Gačko in Srbi mali Zvornik vzeli. Kolikokrat in kako strašno so bili že oboji tepeni — se vé da, le po „turških“ listih, v resnici pa na vsih krajih napredujejo. Če turški stroj za kovanje laži ne zadostuje, imajo dunajski časnikarski judje in turčini še domá posebne stroje, ki morajo včasih delati, da se skujejo pripravne laži. Zadnjič smo že omenili, kako so si izmislili hudobno laž, da katoličani na Turškem s Turki držé; druga laž, ki je zdaj tudi na dan prišla, je ta, da bi bil Zach odstavljen od poveljstva, in da bi bila v Belgradu velika nevolja zoper Černajeva, češ, da svojo armado Turkom v žrelo žene. S temi lažmi so hoteli prijatelji Turkov dokazati, da sta oba generala tepena. A ravno nasprotno je resnica; oba sta zmagala in knez ima zá-nju že odlikovanja pripravljena. — Tretja laž je ta, da so se Črnogorci in Srbi razdvojili ter so drugi na druge hudi. No, kedar se združijo, bodo zopet oficijalni lažnjivci debelo gledali.

Da Turki sami tako lažejo, tega jim ne moremo zameriti, ali da naši turčini se v tem ž njimi skušajo, to je osupljivo. Zakaj to delajo? Iz sovraštva do Slovanov in iz nade do kakega plačila od Turčije. Nekaj ali morda celo hudó jih tudi jezi to, kar se je nekterim

poročevalcem dunajskih listov pri Srbih in Črnogorcih zgodilo. Knez Nikica trpi v svojem taboru le poročevalce slovanskih listov, ker se je dokazalo dopisnikom dunajskih listov, posebno enega, tajno sporazumljenje s Turki. Iz enakega vzroka tudi dopisnik angleške „Times“ ne sme več v glavni tabor. Kakor Črnogorci, ravna jo v tem obziru tudi Srbi, zato pa se poročevalci dunajskih listov maščujejo s psovanjem in lažnjivimi poročili in jih dajo povsod pretepavati po Turkih — na papirji, se ve da.

Da se Turkom na nobenem kraju ne godi posebno dobro, se pa v kljub vsemu Jaganju ne dá več tajiti, to kaže vspeh.

Naj sledi tu nekaj telegramov najzanesljivejšega nemškega lista dunajskega „Tagbl.“

Lešjanin v zadnji bitvi z Osmanom-pašo ni le vzdržal se, ampak ga pregnal iz vseh pozicij. Njegov oddelek šteje zdaj 30.000 mož. — Osmanu za hrbtom se giblje 9000 mož močan oddelek bulgarskih prostovoljcev. Alimpič je vredil četo prostovoljcev 11.500 mož, ki je ustajo do Travnika na noge spravila. Mali Zvornik je v srbskih rokah, veliki Zvornik pa so pričeli v pondeljek (včeraj) bombardirati.

Kraj Lipnik je z vtrjenim turškim taborom Aftovac prišel v roke Črnogorcem. Turki so pobegnili v Metokijo, kjer je 6000 mož v trdnem taboru. Črnogorci se pripravljajo vdariti na Metokijo. Turško četo, ki je sem marširala, so pri Salomu Črnogorci napadli in po kratkem boju vso obkolili.

Drug telegram, oddan 14. t. m. opoldne, naznanja, da je posadka turška v Metokiji pokazala belo zastavo. Vsa visoka planjava Gačka je v oblasti Črnogorcev, izvzemši nekaj nakopov nad mestom, te pa že napada nekaj batalijonov Črnogorcev, drugi pa pod vodstvom kneza marširajo proti Nevesinju.

Peko Pavlovič in Mušić sta 12. t. m. dospela s 6000 možmi do Dubravice in Otaje in tam prišla Turke, ter posedla Klek. Dne 14. t. m. je prišlo štirinajst ranjenih Črnogorcev v Dubrovnik. Ranjeni so bili v bitvi pri Branjevem, kamor so Turki po vodo hodili, a Črnogorci jih počakali. Peko Pavlovič je 13. t. m. prijel Turke na Kleku, jih pretepel in jim vzel 150 pušek. Turki so zgubili 150 mož, 15 jih je bilo vjetih.

V ruščuškem okraju je pričela se občna ustaja. Vali Asim-paša je bil z več uradniki vred ubit.

Vsi drugi srbski poveljniki, kateri niso naprej na Turško se pomaknili, stojé v vtrjenih pozicijah, iz katerih jih Turki dozda v kljub vsemu prizadevanju niso mogli pregnati. Turka na srbski zemlji menda razen vjetih še ni nobenega.

Teh najnovejših poročil še „turški listi“ ne morejo ovreči, čeravno jih prevračajo. Za to, kar po hrbtu dobé, se pa maščujejo v Bulgariji nad mirnimi ljudmi in ženskami. Tako so v mestu Tatar Basardžik vozili več vozov odrezanih ženskih in otročjih glav po cestah s hrupom in vriskanjem. S takimi krvoloki naši turčini držé!

Politični pregled.

V Ljubljani, 17. julija.

Avstrijske dežele.

Z Dunaja. O razgovorih avstrijskega in ruskega cesarja so se poslala zdaj poročila drugim velikim oblastim. — Dne 18. t. m. se bo podal cesar v Solnograd, kamor ima priti 19. t. m. pruski cesar Viljem, da se snideta.

Tirolski deželni zbor bo, kakor poroča „Fremdenblatt“, sklican še pred državnim

Zadnji dnevi v Ogleju.

(Izvirni roman iz petega stoletja.)

Spisal Alojzij Lukovič.

(Dalje.)

„Dojdem na grad. Prva novica, ki jo čujem, pretrese mi srce. Vsled velike žalosti zaradi pada slavnega mesta umrl je vrli škof Sekund.“

„Umrl je!“ tužno vsklikneta poslušalca, „ah, umrl je miroljubni, tihi in delavni viši pastir!“

„Da, umrl je, srce, pravijo, mu je počilo. Občen jok je narastel med osirotelo srenjo, jok in ihtenje spremljala sta ga k počitku. Napravili so mu posebno rakev v grajski cerkvi. Tje romajo brezdomovni Oglejčani kot na grob kakega svetnika. A duhovščina zbere si novega načelnika. Izbrala si je za škofa Niketa.“

„Poznam duhovnika“ — dé Marij — „iz-

vrsten mož, delaven, in jako pobožen. Mnogo se je trudil ob času boja, bil je desna roka škofu.“

„Z veseljem ga je sprejela osirotela srenja; postal je vsim edina tolažba. Povsod hoče sam biti. K najubornejšemu bolniku stopi in potolaživši ga polajšuje mu bolečine. Dan za dnem obišče del bolnikov, sosebno ranjence. — Naglo poprašujem po Evdori. Odgovoré mi, da biva v očetovi palači, da je jako samotna, da nikogar ne sprejme, da neki vedno po Mariju zdihuje.“

„O zvesta duša!“ reče Marij, „in toraj?“

„Da, naglo se napotim, ljubi gospod, k njej. Naglo vstopim. A koga srečam? Helijo!“

„Helija!“ ostrmi Marij, obraz se mu čudno skrči, neka ljubosumnost se ga polasti.

„Povem, kaj in kako, iz kakega namena sem prišel. Helija osupne. A takoj mi dé, da Evdora je bolna, da ne sprejme nobenega, ter da jej bode to veselo novico sporočil previdno in počasi. Med tem naj grem takoj nazaj in

naj to sporočim gospodarju. Povedal mi je, da je on v čolnu rešil deklico; bojuje se, je rekel, je prišel do gaja, tam je imel pripravljen čoln, našel je Evdoro in vzel seboj. Od tega časa jej je prijatelj in varuh. Prašal me je po tvojem stanju, rekel sem, da si dober, a zelo slaboten. Naročil mi je, naj ti sporočim, da se ti ni treba siliti, da bi tje došel, da bodi le brez vse skrbi, ker imaš zvestega prijatelja.“

Marij duhta. „Ha“, vsklikne konečno, „temu Grku ne zaupam. Dobra slutnja me ne obhaja. Jaz odidem. A takoj. Lahko bom prestal potne težave.“

„Marij“, ugovarja Kolomba, „tvoje moči niso še za težavni pot dorastle. Rana se lahko shujša, in potem bo še slabeje, nego je bilo poprej.“

„Mati, najhujša rana je na srcu“, nasprotuje junak, „je Evdora mi jo zaceli. Večna negotovost, skrb za njo bode moj zdravstveni

zborom, menda v drugi polovici prihodnjega mesca. Ta reč je velike pomembe, kar dunajske liste zeló jezi.

V hrvaškem zboru je odgovoril ban na interpelacijo Mankančevu zaradi obsednega stanu, rekoč, da bi se oznanil le, ako bi se Hrvaška ravnila po mislih in namenih „nekterih ljudi“.

Vnanje države.

Turčija. V Carigradu pri vsem ropotu imena Muradovega še slišati ni. Sultan se skriva še celó pred svojimi ministri. Priljubljen ni nikakor in javno mnenje mu nagaja s tem, da pripisuje njegovemu bratu Abdul-Hamidu energijo in omiko ter sploh vse one dobre lastnosti, katerih Murad V. nima. To je pač nevarno za-nj.

Kazni onih, ki so bili zavoljo umora konsulov v Solunu obsojeni v zapor, so bile — kakor se poroča — poostrene. Načelnik policije je odstavljen in na 15 let v posilno delavnico, poveljnik fregate pa na 10 let v ječo obsojen. Prva obsodba se je — kakor znano — evropskim oblastim premila zdela. To pa zopet dobro kaže, kake pravice se ima nadjati uboga raja v deželi, kjer je treba vse sile evropske, da se krivi spodobno kaznujejo.

V angleški zbornici poslancev so prišle na dnevni red turške grozovitosti. Posebno hudó je prijel Forster vlado, rekoč, da je za Angleško sramota to, če svet govori, da se take grozovitosti godé pod angleškim varstvom, kajti splošna misel je ta, da je Angleška varhinja Turčije. Mundella pa je pristavil temu, da se vsa strašna resnica še ne vé, ampak da so grozovitosti take, da bi se po angleških časnikih še popisati ne dale. — Prvi lord se je izgovarjal s tem, da ne vé, če so Turki res ravno 1000 krščanskih deklet za sužnje prodali in 10.000 kristijanov v Bulgariji zaprli, a dobil je odgovor, da za število tu ne gre, tudi izgovor na konsule na Cetinji in v Dubrovniku je prazen, ker ta konsula ne moreta vedeti, kaj se na vzhodnem delu turškega cesarstva godi. Dosti sramotno je za vsacega Angleža že, če svet misli, da Angleška je varhinja deželi, v kateri se sme tako grozovito in nečloveško ravnati z ljudmi.

Izvirni dopisi.

Iz Trsta, 13. julija. (Veliko hrupa za nič.) Veliko se je govorilo v našem mestnem zboru in v tržaških časopisih o nameravani reorganizaciji ljudskih šol v mestu v meščan-

ske šole in o pomnoženju razredov v okoliških ljudskih šolah. Ali vresničil se je zopet enkrat znani izrek: „parturiunt montes et nascitur ridiculus mus.“ Šolska komisija je napravila obširno poročilo, ki se je dalo tiskati in se je razdelilo med svetovalce; po dolgem debato-vanju se je sprejel prvi paragraf, ki govori o osemletnem šolskem obiskovanju, sprejeli so se potem tudi drugi paragrafi do onega, ki govori o izjemi pri ljudski šoli v Rojanu. Učni jezik za šole v okolici, pravi načrt, je slovenski in italijanščina je učni predmet, samo v rojanski šoli je, počenši od tretjega razreda dalje, laščina učni jezik in slovenščina le učni predmet. Proti tej določbi, ki je pa že tri leta dejansko vpeljana v tretjem dečkem razredu v Rojanu in bi se imela raztegniti tudi v prihodnji četrti deški in tretji dekliški razred, vložili so Rojanci protest. Protest, ki so ga podpisali tudi taki, ki so pred tremi leti zapeljani od učitelja Borina podpisali prošnjo za laški razred, podpisali so v zboru s tehtnimi govori, razen dveh svetovalcev: Sancina in dr. Muhe, ki vedno molčita, vsi zastopniki okolice: gg. Nadlišek, Burgstaller, dr. Lozer, Nabergoj in mestna svetovalec baron Pascotini in vit. Wittmann, nasprotovala pa sta dr. Cambon in dr. Mojzes Luzzatto, predsednik šolskega odseka. Zbor je na zadnje sprejel dr. Loserjev nasvet, naj se protest in vsa reč sploh izroči še šolskemu odseku v pretresovanje in poročilo. Težko smo čakali, zlasti mi Slovenci, kaj bode iz tega, kaj bode modri šolski odsek nasvetoval in kaj zbor sprejel; zaželeni seja pride in veste, kaj je odsek nasvetoval in zbor tudi sprejel? Naj se vsa reorganizacija šol za zdaj odloži in naj se za letos le nekatere mestne šole za nekaj razredov pomnože! Zastonj so zahtevali naši okoliški zastopniki, naj bi se tudi v okolici razredi pomnožili; dobili so le prazno obljubo, da za šole v okolici se bo že še kaj poskrbelo z novim šolskim letom! Ali ni to nekako maščevanje lahonskega zbora, češ, ker nočete italijanskih šol, pa vam ne damo nič? Naj se lahoni le zagovarjajo in izgovarjajo z lepimi besedami, pa ravno za tem grmom zajec tiči; saj se poznamo!

Iz Zagreba, 10. julija. (Interpelacija Mankančeva.) Najvažnejši dogodek v našem saboru je bila dozdej interpelacija, katero je 8. t. m. dr. Mankanec stavil banu Mažuraniču. Vprašal ga je namreč, je li res, da hoče vlada ogerska na Hrvaškem oklicati obležni stan? To bi bil napad na deželno zborovanje. Vsled dogodkov na Turškem je pač treba mejo z vojaki dobro zavarovati, proti

temu pa je treba odločno ugovarjati, da bi vlada na Hrvaškem sklicala obležni stan, ki sodnijski in upravni avtonomiji veliko škode prizadeva. Oprekati je treba tem bolj, ker turški listi dunajski in madjarski ne povedó nobenega vzroka, da bi to bilo potrebno in jih k temu žene le sovraštvo do Jugoslovancev. Kaj se je Hrvaška pregrešila, da jo hočejo z izjemami strahovati? Treba je razločiti, pravi govornik, med uradno Hrvaško in neuradno. K prvi spada večina deželnega sabora in vlada, k drugi pa narod. Vradna Hrvaška se je mirno vdala vsemu, deželni sabor je odrekel podporo, ki jo je bil on za pribegle Bosnijske nasvetoval. Ban je žugal z razpustom sabora in je povzročil parlamentarni obležni stan, čemu je tedaj treba še vojaškega? Neuradna Hrvaška pa sodi in dela drugače; pokazala je svoje sočutje za boreče se sobrate z nabi-ranjem prostovoljnih darov. To pa menda vsaj ni pregreha. To je storila in dela vsa izobrazena Evropa, razun budapeških in dunajskih turkov. Nevradna Hrvaška je dalje zahtevala, da naj avstrijsko-ogerska monarhija Bosnijskom in Hercegovincem hiti na pomoč. To bi bilo v smislu sporočila države naše, to bi bilo dinastiji na korist, tedaj tudi ne more biti napačno. Zdaj Bosnijski in Hercegovinci od Avstrije nič več ne pričakujejo, ampak se zaupljivo ozirajo na borečo se Srbsko in Črnogoro. Če ti kneževini zmagate, potrebovali boste dolgo časa miru in počitka, da si zopet nekoliko opomorete; in potem bode za naše cesarstvo zopet prišel čas pridobiti si sočutje Jugoslovancev. Tako sodi neuradna Hrvaška; zakaj jo hočete tedaj z obležnim stanom strahovati? Nevradna Hrvaška nikdar ne bo pozabila, kaj bi ji avstrijsko-ogerska država zamogla biti, če bi se pa izrečeni pomislili vresničili, odkazali bi ji nalogo Lombardije. Večina saborova je iskreni govor Mankančev poslušala mirno, kar je bilo Madjaronom jako po volji. A molčali so, ker nočejo madjarskih sršenov še bolj zdražiti in dežele pripraviti v nesrečo. Madjari komaj čakajo, da bi imeli kak vzrok obležni stan na Hrvaškem oklicati, zato je tudi poslanec previdnost v sedanjih razmerah jako potrebna. Pa že s tem, da so govor Mankančev mirno in molčé poslušali, so pokazali, da se ž njim popoloma strinjajo.

Madjarom bi pa svetovali, da naj svojo srčnost skazujejo nad Turkom, ki vedno prestopa naše meje, ne da bi ga vlada zaradi tega prišla. 1. t. m. so bili pri Novemgradu prišli čez mejo. Serezan Glogorac jim je zaklical, da naj se nemudoma vrnejo, a namesto da bi

stan še pohujšala. Vedi, mnogo znamenj me prepričuje, da je Helija jako nezanesljiv. Prilizenost njegova mi ne dopada, hinavsko je njegovo oko, nestanovitnost v pogledu mi kaže slabo in vsega zmožno vest.“

„Če je temu tako, pojdi, Marij!“

„Pojdi tudi ti, Kolomba!“

„Ne, Marij, jaz ostanem pri teh ubornih hribovcih, tu bom bivala, dokler se v našo ubogo deželo mir ne povrne, dokler nam globček ne prinese oljkine vejice in potem, potem si zopet poiščem sestre tovarišice. Potlej bom edino Bogu služila, njega molila in hvalila, dokler me ne pokliče pred sodnji svoj stol. Toraj jutri opaši svoj skrhani meč, osedlajte si konje in pojdite v imenu božjem. Znabiti se še kedaj vidimo, če ne prej, tam gori nad oblaci.“

S solznim očesom proži jej junak junaško roko. Molči, a to je največja in najiskrenejša zahvala za požrtvovalno njeno skrb.

XIX.

Nenavadno gibanje se je pričelo po otocih. Neka nova radost prešinila je ubogo po otocih raztreseno ljudstvo oglejsko. Škof Niketa je napovedal, da se narod lahko vrne v svoje opustošeno mesto. Kako je to?

Divjala je po padu oglejskega mesta šiba božja po gorenji Italiji, da, njene čete četovali so do Ravenskega obzidja, kjer je stoloval car Valentinijan. Vkljub mogočnemu, nepremagljivemu zidovju tresel se je ta gnjili vladar, brezglavno se je obnašal, ne vedé, česa se prijeti. Ali Bog je za sedaj še prizanesel za par let gnjilemu rimskemu prestolu. Velikodušno se ponudi papež Leon, da vodi poslanstvo k huns-kemu samosilniku, da ga s prošnjami odvrne od razrušitve lepe Italije. S krasnim, prijaznim spremstvom se poda papež k Atili v šotor, prigovarja in prigovarja, ponuja odkupnino in konečno Bog podeli moč načelniku kristijan-stva, da krvolok sprejme odkupnino in se obložen z zakladi zapadnega uma in pridnosti

povrne po ravno tisti poti tje, od koder je prišel, tje v puste ogerske pustine. Kaj ga je neki k temu napotilo? Morda zgovornost Leonova? Morda je njegovo srce vžilo zadosti krvi? Se je li naveličal bojnih lavorik? Kaj, je morda že zakladov sit? Mu je li bolj pristojala svobodna široka pusta, nego žgoče italijansko podnebje? Je li morda kakor Simson zgubil svojo moč in delavno krepost v družbi Ildike? Se je li morda bal narodov, ki so ga spremljali? Kdo vé? Previdnost božja vlada svet, marsikaj dovoljuje, potem pak zadoni njeno povelje: do tukaj, in ne naprej!

Več dni so zaporedoma teptali hunski konjiki zopet primorske, oglejske krajine. Kaj si je menda krvolok mislil, ko je šel memo razvalin prej krasnega mesta? Tam je stalo zapisano: „vse je minljivo“. Je li mar mislil tudi na-se? Dolgo trajajoč prehod barbarov zavira Marija, da ne more zapustiti še varnih hribov. Le ti dnevi so mu leta, srce hrepeni po Evdori. (Dalje sledi.)

bili to storili, streljali so nanj. Srežanu bilo je to preveč; tudi on je zgrabil za puško in s prijateljem svojim, ki mu je prišel na pomoč, vstrelil tri Turčine. Enega pa je ubil neki mlinar, kteremu je hotel predrznež zažgati mlin. A kdo bi od Madjarov pričakoval, da naj resno primejo Turka, kterega še podpirajo? Tako se poroča iz Belgrada, da pri Belini se je proti Srbom bojevalo tudi 700 v turške nizame preoblečenih Madjarov. Ne vemo sicer, ali je to res, toda od Madjarov se moremo vsega na-
djati.

Domače novice.

V Ljubljani, 18. julija.

(Podoba glave Jezusove na potnem prtu sv. Veronike) hodijo ljudje pridno gledat. Je pa tudi res vredna, da jo vsak, ki ima priliko, pogleda, ker kaj tacega, kakor ta umotvor, se le malokrat kje vidi.

(Srednje šole) so se do malega vse v soboto končale. O letnih poročilih posameznih zavodov bomo o priliki kaj več spregovorili.

(Kako hrabri so Turki.) t. j. pravi, ne naši, se vidi iz sledečega. Nekdo, ki pazljivo prebira posebno „turške liste“, s posebno marljivostjo nabira številke Srbov, kolikor jih je bilo po turških poročilih dozdej ubitih in ranjenih. Iz teh števil je razvidno, da so Turki pobili še več Srbov, nego jih je bilo v boju. Tako na pr. jih je od Černajevskega okoli 25.000 mož močnega oddelka dozdej mrtvih čez 40.000, sploh vseh Srbov že čez 60.000 mož, a le 323 Turkov. A to še ni nič. Znano je, da v Hercegovini ni bilo nikdar čez 6000 vstajnikov. Hrabri Mukhtar-paša in drugi turški paše pa so jih po turških poročilih vničili najmanj 90.000. Bolj pohlevni so bili v Bosniji. Tu je bilo do začetka vojske Srbov in Črnogorcev k večjemu 12.000 vstajnikov po raznih krajih raztrešenih. Od teh so pobili hrabri Turki jih le nekaj čez 20.000, drugim so prizanesli. Sami so do 1. julija zgubili v Hercegovini 729 mož, v Bosniji pa nobenega. Ali ne bo taka hrabra, silovita in zmagovita armada v kratkem vsega sveta si podvrgla?

(Judovski listi in boj na Turškem.) Res ostudno je vedenje tako imenovanih liberalno-nemških časnikov v Avstriji. Že v predzadnjem listu smo povedali, kako nemški ali dunajski „witz“ iz Srbov in ustajnikov izjedi dela, da se človeku kar gnjusi. Še grje skoro se zadrže drugi listi, posebno „N. Fr. Presse“ ali „mohamedanka“, „Tagespresse“ itd. Njih sovraštvo do Slovanov je tako, da posebno v telegramih svojim bralcem podajajo take laži, da se z njimi morajo ob veljavo spraviti sami. Tako je „Presse“ zadovoljna poročala, da je v boju pri Podgorici padlo 400 Črnogorcev in 11, reci enajst Turkov. Vsak človek se je taki budalosti smejal in si razložil reč tako-le. Turki so poslali Črnogorcem opijuma, tega so se Črnogorci nasrkali in ko so vsi pijani spali, so prišli Turki in jih po vrsti bodli in sekali, tako n. pr. kakor meče ribič v sak vjete ribe v čoln. Branil se nobeden Črnogorec ni, le zadnji, ki se je bil že prespal, je skočil kviško in potolkel onih enajst Turkov, potem pa nastavil prsa, da mu je Turek bodalo v nje porinil. — Čuda, da naša „Laibacherica“ in „turški list“ tega telegrama nista ponatisnila, ko vendar s posebno marljivostjo pobirata telegrame iz turških virov po vsih listih, po kterih Turki zmagujejo in so Srbi povsod tepeni.

(„Laže kakor časniki“) bi moral zdaj biti izraz za najgršo laž in to po pravici. Te dni je nek samotni list, kterega v Celji nek jud na svetlo daje v znanem „turškem“ duhu, iz-

misli si laž, da Slovenci na Štajarskem so hoteli nabrati 800 glav močno četo prostovoljcev za Srbsko, a da jim je to sramotno spodletelo. Da-si očitvidno na tem ne more ne besedice resnične biti in je res tudi ni, je vendar celó uradna „Laib. Ztg.“, v ktere vredništvu je skoro vedno velika suša, hlastnila po mikavni novici in jo podala svojim bralcem z ono žoltovo mastjo polito, s ktero jo je jud polil. Ravno tako je prišla v nekaj dunajskih listov, vsi, najbrže oni, ki nekaj mislijo in niso sovraštva do Slovanov slepi, pa je vendar niso sprejeli, ker se jim je prečudna zdela. Spodobno bi bilo, da bi „Laib. Ztg.“ zdaj, ko je zvedela, da je bila hudobna laž, jo vsaj preklicala. Pa to se menda ne bo zgodilo, kaj tacega od „Laib. Ztg.“ nismo navajeni.

(Ljubljanski porotniki.) IV. porotna sesija 1876 se začne 7. avgusta, izžrebanje porotnikov je bilo 13. julija popoldne. Glavni porotniki so: Vit. Zorsky Hugo, posestnik na Rožniku; Milavec Andrej, župan v Cerknici; Milavec Rudolf, trgovec, Černe Josip, mesar, oba v Ljubljani; Legat Franc, posestnik v Rakeku; Homan Friderik, kupčevalec v Radovljici; Zupanec Janez, hišni posestnik v Ljubljani; Humer Janez, posestnik v Kranji; Auer Jurij, hišni posestnik v Ljubljani; Jakelj Janez, posestnik v Kranski gori; Zupančič Janez, posestnik v Žalečah; Pirkovič Franc, posestnik iz Kolovrata; Skrbinec Jakob, hišni posestnik v Ljubljani; Šifrer Franc, posestnik v Kranji; Baumgartner Janez, hišni posestnik; Winkler Avgust, hišni pos., oba v Ljubljani; Homan Jože, pek v Loki; Kogovšek Anton, posestnik v Lazeh; Žitnik Alojzij, posestnik na Grosupljem; Domladič Jože, mlinar v Ilirski Bistrici; Doksat Ignac, posestnik v Postojai; Mali Leopold, usnar v Tržiči; Več Janez, hišni posestnik v Ljubljani; Eksler France, hišni posestnik v Kamniku; Marenčič Janez, kupčevalec v Kranji; Hudovernik Franc v Radovljici; Lenče Miha, posestnik v Lavrici; Bukovec Martin, hišni posestnik v Toplicah; Dreo Aleksander, hišni posestnik v Ljubljani; Guzelj Janez, posestnik v Škofji Loki; Jerman Viktor, posestnik v Ljubljani; Gregorič Matija, hišni posestnik v Ljubljani; Lenarčič Jurij, posestnik v Bevkah; Sajevec Ferdinand, posestnik v Kranji; Čik Jurij, hišni posestnik; Lukman Franc, posestnik, oba v Ljubljani. — Dopolnilni porotniki so pa: Hren Florijan, posestnik; Rosman Janez, kovač; Bahovec France, hišni posestnik; Bah Janez, kupčevalec; Babnik Jakob, hišni posestnik; Čučak Franc, pek; Blaž Franc, malar; Seljan Anton, hišni posestnik; Petauer Jože, urar — vsi ti v Ljubljani.

Razne reči.

— Duhovske spremembe. V lavantinski škofiji: Č. g. Ivan Hajšek je imenovan za župnika v Vseh svetih.

V krški škofiji: Č. g. Avguštin Bulacher, stolni kaplan v Celovcu, je od stolnega kapitlja ljubljanskega prezentiran za župnika pri sv. Nikolaju v Beljaku.

— Razpis učiteljskih služeb na Goriškem:

a) službi nadučiteljev v šolskih občinah II. vrste v Ajdovščini in Rihenbergu;

b) službe učiteljic v šolskih občinah II. vrste v Črničah, v Ajdovščini in v Rihenbergu, pa v šolskih občinah III. vrste v Solkanu in v Kamenjah;

c) službe učiteljev Irazrednic v šolskih občinah III. vrste v Prvačini na Vogerskem in v Št. Ferjanu.

Dohodki so: za službi pod a) letne plače 500 gld. in opravilne doklade 100 gld., pod b) letne plače 400 — oziroma 320 gld., pod c) letne plače 400 gld. Plačila se povikšujejo po § 30. dež. šol. postave 10. marcija 1870. Po § 33. dež. šol. postave 10. marcija 1870 in po § 34. dež. šol. postave 16. oktobra 1875 je s slehernu službo združeno stanovanje v naravi ali dotična odškodnina.

Prosilci naj vložijo prošnje prevedene z dokazom učiteljske sposobnosti in dosedanjega službovanja najdalje do 26. avgusta t. l. pri dotičnih krajnih šolskih svetih. Prosilci, ki ne služijo v tem okraji, naj vložijo prošnje po njim predstavljenih šol. oblastih.

— Tržaški list „Edinost“ je bil 8. t. m. v prvo konfisciran.

— Vse za vero, cesarja in domovino. Da tega ni iznašla še le avstrijska pravna stranka, kakor nekteri trdé, priča nam to, da je srbski knez Milan, predno je šel na vojsko, vzel v roko zastavo z napisom: „Za vero, kneza in domovino.“ Tako so poročali tudi liberalni listi. —

— V št. Vidu so usmiljeni bratje iz Gradca kupili vrt in zemljišče v zdravi in prijetni legi ter so 27. junija t. l. začeli zidati novo bolnišnico, v ktero bodo po svoji stari krščanski navadi sprejemali moške bolnike vsakega stanu, narodnosti in verstva. Do jeseni mislijo hišo spraviti pod streho. Bog blagoslovi človekoljubno podvzetje, ki bode svetu nov dokaz, koliko premore krščanska ljubezen posvečena in podpirana po treh evangeljskih svetih.

— Posojilnicam na Koroškem se je začela huda goditi. Finančni minister tirja iz njih tolike dače, da bodo te požrle vse, kar se je do zdaj prigospodarilo in prihranilo kot rezervni zaklad ali fond. Posojilnica v Wolfsbergu na pr. ima 4900 gld. v rezervnem fondu, a minister je predpisal davka 6671 gld. Na tak način morajo vse posojilnice zaporedom in v kratkem vničene biti.

— Hrvatska bibliografija (junija).

1. „Kratak nauk o vočarstvu“. Za puk napisao Franjo Stepanek. Str. 48. Ciena 40 n. Tisak Platzerja u Varaždinu.

2. „Rad jugoslovanske akademije, znanosti i umjetnosti“. Knjiga XXXV. Med drugimi razpravami je v tej knjigi tudi spis našega vrlega pisatelja M. Valjavca, namreč: Novoslovenski komparativ prema staroslovenskomu glede na formaciju.

3. „Sabrani spisi“ Avgusta Šenoe. Knjiga I. „Čuvaj se senjske roke“. Historička pripovjest. U Zagrebu. Tiskom dioničke tiskare. 1876. Ciena 60 n.

4. „Izabrane novele“ od H. Zschokkea. Pohrv. J. Valentić I. Preobraženje. Tisak i nakl. H. Lusterja u Senju 1876.

5. Zabavna knjižica II. dio. „Devetdeset i tri“. Roman, napisao Viktor Hugo. Sv. 19. 20. U Kraljevicu.

6. „Političko i sudbeno razdielenje us alfabetski popis miesta hrvatsko-slavonske kraje“. Tisak Albrechtov. Str. 68.

7. „Mjesečnik pravničkoga društva u Zagrebu“. Godina II. br. 6. Tisak dioničke tiskare.

8. „Izveštaj o školstvu u hrv. slavonskoj Krajini za školsku godinu 1874/5“. Tisak Drg. Albrechta.

9. „Hrvatska dvorska kancelarija i njezine izprave za vladavine narodne dinastije“ od dr. Fr. Račkoga. U Zagrebu 1876. Tisak dioničke tiskare.

10. „Razprava o časoslovu“. Napisao dr. Martin Stiglic. Tisak dioničke tiskare. C. 50 n.

Gospodarske reči.

Banka „Slovenija“.)

I.

„Slovenec“ in „Novice“ prinesle so zadnji čas nektera naznanila o stanju banke „Slovenija“, ki nikakor niso pripravna, podučiti občinstvo o pravih razmerah tega zavoda, kakoršne so v resnici. Bodi nam toraj dovoljeno objaviti naše nazore, da zavrremo nekatere zmete o tej reči!

Večina občnega javnega mnenja je, da je denarno stanje bankino tako, da je najbolje za vse one, ki se vdeležujejo banke, prej ko mogoče končati njena opravila in poslužiti se ali likvidacije, ali, kakor menijo drugi, fuzije s kako drugo zavarovalno družbo. Ta misel, katero so nekteri delničarji zastopali pri občnem zboru 6. junija t. l., pripeljala je k sklepu, naj se konečno sklepanje o vplačanju ali nevplačanju preloži in naj se poleg bankinih pravil skliče izvanredni občni zbor, pri katerem naj bi v tem zboru voljena komisija po natančni preiskavi bankinih razmer stavljala predloge.

Ta komisija toraj je vsled svojih preiskav prosila bankino vodstvo, naj sprejme v program za občni zbor sklicani 3. avgusta t. l. naslednje predloge:

I. Polno vplačanje na 2337 akcij t. j. po 90 gl., če ne, pa

II. predlog, da se banka proda ali napravi fuzija ali likvidacija;

III. predlog, naj se voli odbor, da izvrši predlog št. II.

Kakor je toraj razvidno iz tega programa, bode odvisno od izvanrednega občnega zbora, ali naj banka še nadalje obstoji ali naj konča svoje delovanje.

Če se bodo odločili delničarji za ohranjenje banke, potem imeli bodo nalogo vplačati do sedaj zaostalih 90 gl. za akcijo v obrokih, ktere bodo si pri zboru določili sami. Če pa tega ne bodo sklenili, potem dobi veljavo § 66. bankinih pravil in banka ima jenjati. Po predlogu II. bi morali voliti delničarji iz šest udov obstoječo komisijo za likvidacijo, ktera naj bi stopila na mesto sedanjega oskrbnjiskega sveta; od tega časa, t. j. od 3. avgusta toraj bi banka ne smela sprejemati nobenega zararovanja več. Po § 68. bankinih statutov je naloga komisije za likvidacijo, da skrbi za varnost denarja, potrebne za bankine stroške, da skrbi za vsa zavarovanja in druge bankine dolžnosti, in da potem naznanivse to v občnem zboru, sklicanem nalašč v ta namen. Še le potem, ko je po tej poti sklenjeno, da se banka razreši, potem sme komisija pričeti prav za prav likvidacijo.

Kdor natanko pregleduje te postavne pogoje, bo lahko spoznal, da se ne sme misliti, da likvidacija banke, ki nima svojih opravištev samo v Avstriji, ampak je zavezana tudi z več sto vnanjih agentov in zavarovalnih društev, ni tako priprosta in lahka, kakor si jo mislijo nekteri krogi, ki niso dovolj znani z opravili. Popolno razpeljanje take reči ne more se dovršiti v nekterih tednih ali mescih, ampak potrebuje nepregledno dolg čas, tembolj, ker je denarno opravišstvo in oskrbnišvo zavarovalne banke zelo zamotano in ker tudi kupčijska postava določuje ko najkrajši čas, ktere ga so delničarji odgovorni, eno leto

*) Da si smo o banki „Slovenija“ že mnogo in obširno pisali, priobčimo vendar še te sestavke, došle nam iz strokovnjaške roke, da bo reč na vse strani jasna.

Vred.

po pričeti likvidaciji. Razvidno pa je tudi, da bi se morala vršiti taka ravno tako dolgotrajna, kakor draga likvidacija na vsak način, če se le delničarji ne odločijo za ohranjenje zavoda, toraj tudi potem, ko bi hotela banka odstopiti po prodaji ali fuziji drugemu zavarovalnemu društvu. Posebno tri reči so važne, ktere naj imajo vedno pred očmi delničarji, da vedo glasovati za ali proti vplačanju in sicer:

a) Da se z dnevom, ko se sklene likvidacija, ne smejo nikakova zavarovanja več sprejemati in da tako neha oni vir, od ktere ga se živi banka;

b) da pa v kljub temu ostanejo delničarji odgovorni za dolgove in likvidacijske stroške bankine.

c) Da bi se toraj delničarji s takim sklepom ne oprostili vplačanja onih 90 gl., temveč da bi jih celó vlada siloma po postavni poti primorala k plačevanju, ako bi bankino stanje to zahtevalo. Že iz tega sledi, da bodo delničarji ostali denar, t. j. 90 gl. na vsak način in vsakako vplačali, naj že potem v občnem zboru sklenejo vplačevanje ali nevplačevanje. Če v občnem zboru 3. avgusta delničarji zvolijo prostovoljno vplačevanje, morejo tudi določiti po lastni volji obroke in odstotke vplačevanja; nasproti pa, če sklenejo likvidacijo, so v nevarnosti, da bi morali naenkrat in siloma plačati ves dolg. Če sklenejo delničarji v prosto določenih obrokih in po lastno odločenih odstotkih vplačevanje, ohranjen bode naš zavod in tudi imel bode, če se ne poderó vse nade, bolje prihodnost. Če pa ne sklenejo vplačevanja, bodo sicer podkopali narodni zavod, mu bodo odvzeli mogočost bolje bodočnosti, a same sebe ne bodo vplačevanja vbrani.

Že te besede znale bi zadostiti, da pripravijo vsakega, kteremu je mar naše narodno blagostanje, k temu, da glasuje za prostovoljno vplačevanje in da deluje v svojem krogu v ta namen. V daljnih člankih bomo razsvitljali posebno krive nazore razširjene po „Novicah“, potem v številkah resnične razmere bankine, če se ohrani ali če se likvidira, in potem pregledno stroške in posledice likvidacije.

Umrli so:

Od 14—17. julija. Franc Wajde, nadkond. sin, 19 l., za mrzlico. Anton Rossi, jetnik v posilni delavnici, 49 l., za spridenjem krvi. Antonija Zupančič, delavka, 21 l., Frančiška Istenič, delavka, 32 l., obe za pljučno sušico. Janez Statman, delavec v pos. delavnici 31 l., za spridenjem krvi. Marija Grohar, ključarja žena, 40 l., za pljučno sušico.

Eksekutivne dražbe.

19. julija. 3. Martin Kokalj-evo iz Trnovca (2187 gl.). — 3. Jan. Hočevar-jevo iz Čuril (1485 gl.), obe v Metliki.
20. julija. 3. Miha Bukove-evo iz Šmarjete (1000 gl.). — 3. Jan. Iljaš-evo iz Šmarjete (80 gl.), obe v Mokronogu. — 2. Hugo Turk-ovo v Ljubljani. — 2. Jern. in Antonije Žlebnik-ove (352 gl.) v Ljubljani.
Štajarske.
19. julija. Jozefa Murnik v S. Bistrici (3.) Jož. Golob (Annahof) v Ptuj 1084 gl.
20. julija. Jozefa Mulac v Slovenskem vrhu 700 gl.
21. julija. Fr. Blažič pri Turnišu 2878 gl. Jak. Turk pri sv. Lovrencu 3250 gl., Juri Tomanič v Pristovi 1225 gl.
22. julija. Juri Kokošinek (Popič) v Podgorju 3900 gl.

Telegrafične denarne cene 17. julija.

Papirna renta 66.85 — Srebrna renta 69.65 — 1840letno državno posojilo 113. — — Bankine akcije 863 — Kreditne akcije 149.30 — London 127.75 — Srebro 101. — — Ces. kr. cekini 5.82 — 20frankov 9.97.

Denarstvene cene. 16. julija.

Državni fond.	Denar.	Blago.
5% avstrijska papirna renta	66.15	66.25
5% renta v srebru	69.60	69.90
Srečke (lozi) 1864. l.	106.75	107.50
„ „ 1860. l. celi.	111. —	111.25
„ „ 1860. l. petinke	118.50	119. —
Premijski listi 1864. l.	130.75	131.50
Zemljiščne odveznice.		
Štajarske po 5%	96.50	96.50
Kranjske, koroške in primorske po 5%	95. —	—
Ogerske po 5%	75. —	76. —
Hrvaške in slavonske po 5%	82.50	84. —
Sedmograške po 5%	72.75	73.75
Delnice (akcije).		
Nacionalne banke	877. —	879. —
Unionske banke	58.50	59.50
Kreditne akcije	151.30	151.40
Nižoavstr. eskomptne družbe	660. —	670. —
Anglo-avstr. banke	72.75	73. —
Srečke (lozi).		
Kreditne po 100 gl. a. v.	155.75	156.25
Tržaške „ 100 „ k. d.	118. —	119. —
„ 50 „ „ „	56. —	56.50
Budenske „ 40 gl. a. v.	26. —	28. —
Salmove „ 40 „ „ „	40. —	41. —
Palfi-jeve „ 40 „ „ „	29.50	30. —
Clary-jeve „ 40 „ „ „	29.25	30. —
St. Genois „ 40 „ „ „	28.75	29.25
Windischgrätz-ove „ 20 „ „ „	23.50	23.75
Waldstein-ove „ 40 „ „ „	23.25	23.75
Srebro in zlato.		
Ces. cekini	5.98	6.02
Napoleonsd'or	10.28	10.30
Srebro	100.90	101.10

V najem se daje

na dolenski cesti blizo
zidanega mosta (35-3)

gostilnica s tremi sobami in velikim, obokanim živinskim hlevom; potem kovačnica in pa tobakoprodajalnica. Najrajše vse troje skup; daje se pa tudi vsako posebej od sv. Mihela nadalje.

Več se zve pri opravištvu „Slovenca“.

Na prodaj

so orglje s tremi spremeni.

Orglje so čisto nove ter bile podarjene neki romarski cerkvi, za katero pa so bile premajhne, ker cerkev je precej prostorna. Za manjšo cerkev pa bi dobro služile.

Kdor jih želi kupiti, naj se oglasi pri gosp. župniku v Višnjigori. (36-2)

Sloveča slika

Gabr. Maksa v Monakovem:

Jezus Kristus

(Kristusovo obličje na potnem prtu sv. Veronike),

ki je v Londonu, na Dunaji in kjer je bila še izpostavljena, povsodi imela zares neslišan vspeh — cenjena od angleških umetelnih izvedencev še nad 50,000 gl. — izpostavljena je v (37-2)

redutni dvorani

(št. Jakobski trg)

od 8. ure zjutraj do 6. ure popoldne.

Vstopnina: petek 14. in sobota 15. julija 30 kr., v nedeljo do 2. ure popoldne in v delavnikih 20 kr., v nedeljo od 2. ure pak le 10 kr.

Natisnili Blaznikovi dediči v Ljubljani.